

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

40. Amplificatio Auaritiæ, per Effecta & Imagines: D. Chrysostomus eodem
tractatu. (p.578.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Amplificatio brevis miseriarum vite, per synathroisimum.

D. Chrysof. tract. quod nemo laeditur nisi a se ipso, pag. 577.

CAPVT XXXIX.

Φερεδὴ τὰ προσωπεῖα ἀφιόντες τὰ φημι δὲ αὐτὸν περιφανὴ τὸ ἀσχερὲς καὶ δυσειδές τὸ πρᾶγμα τῶν ὀφθαλμῶν, δεῖξω ἡμῶν τὸ ἔταμιζομένους γυναικὸς τὴν βδελυγμίαν. τοιοῦτον γὰρ ἡ τριατὴ ζῶν, ἡ βυρσῆς, καὶ πλάτῃ, καὶ διωασείας προσέχευσα, τὸ ἀσχερὸν, καὶ δυσειδές, καὶ πολλῆς θδελυγμίας γέμον, τὸ ἀηδές, καὶ φορτικόν, καὶ πικρίας ἐμπλητ μένον. καὶ γὰρ δὴ τὸ τετὸν μελιθάβει τὸ πάσης ἀποστεροῦν τοῦς ἀλόντας συγγνώμης· ὅτι καὶ ἀηδίας, καὶ πολλῆς τὸ πικρίας ἐμπλητ μένον· ὁ βίον οὐτὸν, ποθενός τι αὐτίς, καὶ περισυβασός βετ, καὶ μερῶν γέμων κακῶν, κινδύνων, ἀμάτων, κημιῶν, σκοπέλων, καὶ φόνων, καὶ φθῶν, καὶ βίμων, καὶ φθόνου, καὶ βασιγνίας, καὶ βηθουλης, καὶ φροντῆς διανεκοῦς, καὶ μερίμνης, καὶ κέρδον ἔχων οὐδέν, οὐδὲ καρπὸν τὸ πῶτον κακῶν οὐδένα φέρων, ἀλλ' ἡ κόλασιν, καὶ τιμωρίαν, καὶ τὸ δίκαιον ὡς βασιανίζεσθαι.

A Ge vero speciosis lartis, à turpi, ac deformi facie detractis, meretricis mulieris forditatem ostendamus. Talis enim est vita ad voluptates, diuitias, & honores projecta, infamis, inquinata, flagitijs ac fordibus oppleta, molesta, grauis, multisque acerbitatibus oppressa. Hoc enim est, quod huius amore delinitis omnem adimit veniam, quod cum tot rerum asperitatibus sit referta, desideratur ab eis, & magnopere expetitur, plena capitis discrimenibus, præcipitijs, scopulis, cædibus, timoribus, terroribus, inuidia, perpetua cura, & sollicitudine; quodque nullum lucrum, nullum fructum tantorum laborum afferat, nisi poenam, ac supplicium, & æternos cruciatus.

(1.1)

Amplificatio auaritia per effecta, & imagines.

D. Chrysof. tract. quod nemo laeditur nisi a se ipso, pag. 578.

CAPVT XL.

Λγασα τις ἀνίατος, καὶ μανία ἀκάδεκτος, καὶ νόσος ἀειδωροῦ, τὰς πάντων κατέχει ψυχᾶς· καὶ πάντω ἔρωτα αὐτὸν νικήσας ὁ ἔρως, καὶ παρατάμενον, δεξβαλε τὸ ψυχῆς καὶ οὐτε φιλίας, καὶ συγγενείας οὐτὸ γυναικὸς καὶ πατρῶν, οὐτὶ γένοιτ' ἂν ἀνδράσι ποθενότερον; ἀλλὰ πάντα χαμαὶ ἔρριπται, καὶ καταπεπᾶνται, τὸ ἡμῶν ταύτης, καὶ ἀκαυδρότης δεασοίης τὸ ἀλόντων τὰς ἀπάντων καταλαβέσθης ψυχᾶς. καὶ γὰρ ὡς δέσποια τῶν ἀπάνδρατων, καὶ ὡς τύραννος ἀπηγῆς, καὶ ὡς βάρβαρος ἡμῶν, καὶ ὡς πόρνη πάντημον, καὶ πολλητῆς, κατασχύνει, καὶ κατατένει, καὶ μωροῖς καλᾶζει κενδοῖς τε καὶ τιμωρίαις, τοὺς ἐλομένους δὲ ἀλλοφν αὐτῆ καὶ φοβερά τις ὄσα, καὶ ἀμείλιχον, ἀρχία τε, καὶ ἀπλευρῆς, πρόσωπον ἔχουσα βαρβαρικόν, μᾶλλον ἢ θηριώδες, καὶ λύκος καὶ λέοντος ἀρχιώτερον, προσώμῳ τις εἶναι δοκεῖ, καὶ ποθενῆ, καὶ μέλιτον γλυκότερα τις ἀχμαλωτισθεῖσιν ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἕρφη καὶ ὄπλο καὶ ἐκείνου κατ' αὐτῶν χαλκίευσσα, τὴν ἡμέραν, βαρὰδρα ἀνορέψασα, καὶ ἐπὶ κημινοῦς ἀγῶσα, καὶ σκοπέλης, καὶ μερῶν αὐτοῦς πλείεστα κολλῶσας δίκτυα, ζῆλω τὸς αὐτοῦς νομιζεται ποιεῖν, τίς τε ἡλωκόσιν αὐτῆς, τίς τε βηθουμῶσιν ἀλῶνας, καὶ κατὰ πᾶρ ὅς ὁ ἀμάρα, καὶ βορβόρος ἐγκυλινδῶμένη ἤεται, καὶ βυρσῆ καὶ κάνδαροι, κόπρον σιωεχῶς ἀνελίπτοντες· οὕτω δὲ καὶ οἱ τῆ φιλαργυρία ἀλόντες, τὸ ζῶν τῶν εἶσιν ἀβλήτεροι.

R Abies quædam desperata, furor effrenatus, morbus insanabilis omnium animos obrinet. Hic amor omnem funditus amorem extinctum, atque oppressum eijcit ex animo. Neque amicitia ratio habetur, neque cognationis, quid dico amicitia, & cognationis? nona uxoris, & liberum, quo quid viuus potest esse charius; sed omnia humi abiecta, &

concul-

conculcata sunt, ubi crudelis isthæc, & inhumana mancipiorum domina, tanquam sævus tyrannus, aut barbara quædam immanis, aut meretricis publica, & sumptuosa omnia dedecorat, conficit, & sexcentis obijcit periculis, ac pœnis eos, qui illi seruire in animum induxerunt. Cumque sit terribilis, acerba, crudelis, sæua, vtili barbarico, quæ potius ferino, & quam lupus, ac leo retrior; mansueta tamen, & expetenda, & melle dulcior suis captiuis esse videtur: cum etiam gladios, & arma quotidie contra eos cudad, ac barathra effodiat, ad præcipitia ducat, & scopulos, infinita supplicij recia texat, & beatos tamen præstare censetur, tum ipsis captis, tum ijs, qui in eisdem laqueos se induunt, atque, vt in cloaca, & cœno suscum voluprate, & delicijs voluitur, aut, vt scabiei in stercore continenter versantur, ita etiam auaritia capti istis animantibus sunt inferiores.

Eadem latinitate donata.

Qui ad dimensum diem super thoros accumbunt, cœnas cum prandijs copulant, ventrem distumpunt, sensus deprauant, immodico ciborum onere nauigium demergunt, sentinam inexhaustam, & exundantem reddunt, & tanquam in corporis naufragio nauem vudis obruunt, pedicas, manicas, & lingua vincula nectunt, totumque corpus suum vincunt vinculo ebrietatis, & luxus, grauiore quæ ferrea catena, ac nec syncerum, & purum capiunt somnum, neque ab horribilibus infomnijijs liberi sunt, satentibusque miseres, voluntarium quendam demonem in animum inducunt, cuius spectantium famulorum expositi, imò etiam luctui, & lachrymis meliorum inter eos, neminem nouerunt eorum, qui adfunt, neque dicere quid, neque audire possunt, sed inter gestantium manus, à toris, ad lectulum feruntur.

Ebrietas
demon voluntarius.

Amplificatio gula, & ebrietatis per congeriem.

D. Chrystostomus tract. quòd nemo lædicit nisi à seipso pag. 180.

CAPVT XLII.

ΟΙ παρὸς διαμετρήσμενοι τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῷ εἰσάδῳ κατακείμενοι, καὶ διὰ τὰ δεῖπνα τῆς ἀρίστοις συνάπτοντες, καὶ τὰ γαστέρα διρρήγνυοντες, καὶ τὰς ἀσπιτεῖς φέροντες, καὶ τὰ ὑπερόγκω τῷ ἐισομάτων φορτίῳ τὸ πλεονεχθιστὰ ποιεῖντες, καὶ ὑπερβαρῆν ποιῶντες τὴν ναῦν, καὶ χαθάρην ἐν ναυαγίῳ τῶ τῷ σώματι κατακλίζοντες αὐτὴν, καὶ πῆλας, καὶ χειροπέδας, καὶ γλωσσάπιδας ἐπινοοῦντες, καὶ ἀπαν αὐτῶν καταδυσμοῦντες τὸ σῶμα, ἀλύσεως σιληρῶς χαλεπωτέρῳ δεσμῷ τῶ τῷ μέθης, καὶ τῷ θυφῆς, καὶ μήτε ὄνειράτων ἀπηλαγμένοι φοβερῶν, τῆ τε μαρμαρέων ὄντες ἀβλιώτεροι, καὶ ἀυδαίρετόν πενα δαίμονα ἐπιτάγοντες τῆ ψυχῆ, καὶ γέλιος προκείμενοι τῷ θεῷ τῶ οἰκετῶν, μάλλον ὅ καὶ βαγωδία, καὶ δεικρῶν ὑποδοεῖς τῆς ἐπιπικισθῆροις αὐτῶν, καὶ μηδένα εἰδότες τῶν παρόντων, μήτε εἰπῶν καὶ ἀκούσας διωδόμενοι, ἀλλὰ φεράδην ἀπὸ τῶν εἰσάδων ἐπὶ τὴν κλίβαν ἀγόμενοι.

Amplificatio virtutum.

CAPVT XLII.

Amplificatio virtutum & rerum laudatarum conformari poterit ad hæc exempla Cicero-

ronis. Domuisti gentes immanitate barbaras, multitudine innumerabiles, locis infinitas, omni copiarum genere abundantes, sed tamen ea victisti, quæ & naturam, & conditionem vt vincipossent habebant. Nulla est enim tanta vis, tantaque copia, quæ non ferro ac viribus debilitari frangi que possit. Verum animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, aduersarium nobilitate, ingenio, virtute præstantem, non modo extollere iacentem, sed etiam amplificare eius pristinam dignitatem: hæc qui faciat, non ego cum summis viris comparo, sed simillimum Deo iudico.

Laus Clementia pro Marcello.

O vitæ Philosophia dux! ô virtutis iudagatrix, expultrixque vitiorum! quid non modo nos, sed omnium vitæ humanae sine te esse potuisset: tu vrbes pepenisti; tu dissipatos homines in societatem vitæ conuocasti: tu eos inter se primo domicilij, deinde coniugij, tum litterarum, & vocum communionem iunxisti: tu inuentrix legum, tu magistra morum & disciplinæ fuisti. Ad te confugimus, à te opem petimus: tibi nos totos tradimus. Est autem

Laus Philosophia s. Tu, culana.

Ff a autem